

ŠKOLSKI SINDIKATI: ŠTRAJKALO

U 27 škola nisu održali nacionalne ispite, učenici nisu ni dolazili u školu

MIRELA LILEK

Prvi štrajk u školama organiziran nakon šest godina, prema riječi organizatora, imao je odličan odaziv, a prevedeno u rječnik niza ravnatelja škola - izazvao je kaos u organizaciji rada. Prvotom su učenici (i roditelji), pogotovo srednjoškolci u drugoj smjeni, dali popriličan obol štrajku nedolaskom na nastavu, čak i u slučajevima škola koje su kroz zamjene učitelja i nastavnika u štrajku bile spremne organizirati nastavu. Dio učenika je pak došao u škole, a niz njih ih je zbog nemogućnosti bilo kakve organizacije rada uputio kućama.

Apel ministra Radovana Fuchsa da je dolazak u škole obavezan nije svugdje naišao na plodno tlo, dijelom zbog roditeljima dobro poznate prakse da djeca mogu opravdati izostanke do tri dana.

Prema podacima Sindikata Preporod, u štrajku je bilo 88 posto njihovih članova u srednjim školama te 80 u osnovnim. Sindikat Preporod je evidentirao ukupno 15.794 zaposlenika u štrajku, od čega su 10.627 članovi Preporoda, a preko 5000 su nečlanovi ili članovi Sindikata učitelja. Srednjoškolski sindikat navodi da je u štrajku bilo 12.663 zaposlenika, odnosno oko 90 posto sindikalnog članstva. U štrajku u visokom obrazovanju i znanosti sudjelovalo je 8622 zaposlenika, što predstavlja oko 30 posto više zaposlenika nego što Sindikat znanosti na tim ustanovama ima evidentiranih članova.

Nezadovoljni ravnatelji

Iako je jedna od ideja organizatora štrajka koji je obuhvatio i visoka učilišta bila omesti polaganje nacionalnih ispita iz prvog stranog jezika za 38 tisuća učenika osmih razreda u 883 škole, škole su se s provedbom nekako uspjele izboriti. Prema službenim podacima Centra za vanjsko vrednovanje obrazovanja, prikupljenima do 14 sati, zbog štrajka uopće nije bilo moguće organizirati nacionalne ispite u 22 osnovne škole, u dodatne dvije - OŠ Malinska-Dubašnica i Prva osnovna škola Bjelovar - ispiti nisu provedeni jer učenici nisu došli u škole, a u tri škole provedeni su djelomično. Od škola koje uopće nisu uspjele provesti ispite najviše ih je iz Splitsko-dalmatinske županije, potom Primorsko-goranske. Na primjer, u zagrebačkoj OŠ Jure Kaštelana, gdje je od 65 djelatnika u štrajku bilo njih 45, od tri razreda nacionalne ispite uspješni su organizirati u dva. Prvotom je od 80-ak učenika četvrtih

ANDREJ PLENKOVIĆ, PREDSEDNIK VLADE RH

Prije nekoliko tjedana postigli smo suglasje sa sedam sindikata u javnom sustavu, jedino tri sindikata koja danas organiziraju štrajk nisu pristala na povećanje 3 plus 3. U našim mandatima osnovica je porasla 48 posto. Dan je obrazovanje Vladi prioritet, govori da je proračun Ministarstva oko 4,6 milijardi eura

RADOVAN FUCHS, MINISTAR ZNANOSTI I OBRAZOVANJA

Štrajk nije opravdan i vrijeme u štrajku neće biti plaćeno iz proračuna. Nakon svih ovih povećanja plaća, nakon svih korekcija i osnovica, i koeficijenta, i porasta u kontinuitetu zadnjih šest godina, mi držimo da zaista pod ovakvim zahtjevima štrajk ne može biti opravdan

MATIJA KROFLIN, SINDIKAT ZNANOSTI I VISOKOG OBRAZOVANJA

Puna su im usta toga da su djeca i studenti na prvom mjestu, ali mi smo godinu dana pokušavali riješiti probleme bez štrajka i sada je štrajk jedina opcija. Sindikati su dobro pripremljeni za daljnje korake ako Vlada ne pokaže spremnost za rješavanje problema. Bili smo, bit ćemo i jesmo oporni

DAMIR KRALJAC/CROPIX

pa im je nastava spojena u jedan razred. Sedmaši, za koje je bilo nemoguće organizirati nastavu, uz dozvolu roditelja pušteni su kućama. Dugogodišnji ravnatelj Krešimir Supanc nije nikako bio zadovoljan situacijom.

Jedna od škola u kojoj nije bilo moguće organizirati nastavu, niti bilo kakve aktivnosti, bila je zagrebačka IX. gimnazija s 495 učenika. Ravnateljica Sonja Lušić Radošević zato se dogovorila s učenicima da ne dolaze u školu.

- U uputama Ministarstva jasno stoji da škole organiziraju nastavu u skladu s mogućnostima, no ako nema nastavnika, sigurnost je na prvom mjestu. Dan uo-

či štrajka imali smo i Vijeće učenika, učenici znaju da nitko od nastavnika ne radi - kaže ravnateljica. Ravnateljica Druge gimnazije Varaždin Višnja Horvat izjavila je da su svi nastavnici sudjelovali u štrajku, zbog čega je učenicima poručeno da idu kući. Šarolik je odaziv štrajku bio i u školama istočne Hrvatske. Od onih u kojima su rad obustavili cijeli kolektivi do onih u kojima je štrajkalo 2-3 zaposlenika, odnosno škola u kojima nitko nije štrajkao. Primjerice u Osijeku od 21 osnovne škole u njih 11 nitko nije štrajkao.

No, ima i škola u kojima je odaziv štrajku bio stopostotan, kao što

su primjerice u Vukovarsko-srijemskoj županiji OŠ Trpinja i OŠ Josipa Kozarca u Soljanima.

Solidarizirali se

- Odaziv je jako dobar, a nama je posebno drago što su nam se pridružili naši kolege, članovi drugog sindikata koji nije u štrajku. Inače, unazad tjedan dana otvorili smo pet novih podružnica u kojima su nam se priključili kolege koji su dosad bili u drugom sindikatu - rekla nam je Marijana Filipović, povjerenica Preporoda za Vukovarsko-srijemsku županiju, i dodala kako ni u školi u kojoj ona radi, a to je OŠ Bartola Kašića u Vinkovcima, u srijedu nije

Posvađani obrazovni sindikati

Šprem (SHU): Našim članovima u zbornicama prijetite, vrijeđaju ih, omalovažavaju i zovu izdajicama

Mirela Lilek

Štrajkamo jer nas se ocjenjuje na potpuno neprimjeren način, kao da ne doprinosimo društvu, izjavio je Matija Kroflin iz Sindikata znanosti, jedan od organizatora štrajka.

Odluku da dan proveden u štrajku neće biti plaćen nazvao je pokušajem zastrašivanja sindikata i zaposlenika. Sindikati su, dodao je, dobro pripremljeni za daljnje korake ako Vlada ne pokaže spremnost za rješavanje postojećih problema dijalogom. Poručio je da sindikati ne odustaju od svojih ciljeva.

- Puna su im usta toga da su djeca i studenti na prvom mjestu, ali mi smo godinu dana pokušavali riješiti probleme bez štrajka. Štrajk je sada, nažalost, jedina opcija - rekao je. Prema riječima Zrinka Turajlije iz Nezavisnog sindikata za-

vatske, ministar Fuchs šutke je prihvatio da se štrajkašima umanjiti plaća.

- Mi smo ovdje zbog plaća, osnove o kojoj Vlada ne želi pričati. Nezadovoljni smo zbog položaja naših spremačica i domara kojima još nije plaćeno jer su se izložili u onim teškim danima nakon Prečkog. Kažu - ne može retrogradno, ali bit će novca za prekovremene onima koji rade tijekom štrajka. Sada su nas počeli gaziti cizmom i batinom. Mi smo bili spremni sjesti za stol. Ako ne bude stola, bit će štrajka - poručio je.

Nepravdno

Ministarstvo nije izlazilo s podacima o broju zaposlenika u štrajku jer, prema riječima ministra Radovana Fuchsa, ne kane manipulirati nepotpunim brojkama, kao što to rade sindikati

koje smo identificirali kroz COP - rekao je uz najavu egzaktnih podataka. Ponovio je kako Ministarstvo definitivno smatra da je štrajk neopravdan.

Predsjednica Sindikata hrvatskih učitelja (SHU) Sanja Šprem kaže, pak, da s terena već danima dobiva informacije o pritiscima na članove ovog sindikata koji ne sudjeluje u štrajku. Riječ je o najvećem sindikatu javnih službi, s 23.500 članova, koliko otprilike zajedno imaju i dva obrazovna sindikata u štrajku.

- Ovakva atmosfera u zbornicama svakako ne doprinosi onima koji te iste zbornice dijele. Podsjećam da članak 215. Zakona o radu jasno govori da nitko ne smije biti prisiljen sudjelovati u štrajku. Što se tiče odabira tko želi štrajkati ili ne želi, pitanje je svakog zaposlenika u sustavu obrazovanja. Štrajk

BO POSTO ČLANOVA

“

ŽELJKO STIPIĆ
(predsjednik
Preporoda)

"Nije mi ovo prvi štrajk, ali ono po čemu je specifičan jest to što se nikada dosad nije dogodilo da ga nezakonitim proglašava drugi sindikat, a Vlada šuti o zakonitosti. To se nikad nije dogodilo"

U zagrebačkoj IX gimnaziji s 495 učenika nije bilo moguće organizirati nastavu. Svi su nastavnici štrajkali

bilo nastave.

- Pisali su se samo nacionalni ispiti, a za nekoliko učenika koji su došli u školu osigurano je čuvanje. Nastave nema - rekla je Filipović, dok je njezina kolegica Jelena Knežević, povjerenica Preporoda za Osječko-baranjsku županiju, progovorila o pritiscima ravnatelja.

- U nekim manjim mjestima ravnatelj pozivaju roditelje da pošalju djecu u školu iako su svjesni da se nastava ne može organizirati. Ima, naravno, i škola u kojima je samo nekoliko zaposlenika u štrajku. Također, prijavljeno nam je i da su neki ravnatelji zabranili zaposlenima u područnim školama da na dan štrajka dođu u matičnu školu, što je inače praksa - doznali smo od Knežević, koja je navela da unazad tjedan dana imaju porast broja članova od oko 15 posto.

Suradivali B. Ban, V. Gotal, N. Patković i B. Ban

Praksa

Od 100 nastavnika u jednoj školi, radilo njih četvero

1 Jedan od boljih odaziva na štrajk bio je u Srednjoj školi Isidora Kršnjavoga u Našicama u kojoj se za pravo na rad izjasnilo samo četvero od preko stotinu nastavnika. Pritom u školu nije došla većina od 870 učenika. "Došao je jedan razred i još nekoliko pojedinaca, pa smo za njih uspjeli djelomično organizirati nastavu. Naglašavam, djelomično, jer je u štrajku 99 posto nastavnika", rekao je ravnatelj Željko Filjak.

2 Od 26 djelatnika Ekonomsko-turističke škole Karlovac, u štrajku je njih 18. Oni koji su bili spremni organizirati nastavu, u tome nisu uspjeli - zbog najave štrajka na nastavu nisu došli učenici. Od 14 razrednih odjela, na nastavu je došao samo jedan odjel, odnosno 21 učenik, potvrdila nam je ravnateljica Lidija Mikšić koja nije željela ulaziti u detalje i razloge.

3 U Gimnaziji Pula štrajkalo je 70 posto djelatnika od njih 80, zbog čega nije organizirana nastava. "Nije bilo moguće organizirati ni zamjene", rekao je ravnatelj Nikola Vujačić. Iz istarske podružnice NSZŠH poručili su da gotovo svi njihovi članovi iz Istre, njih oko 740, štrajkaju.

4 Prema riječima ravnateljice zagrebačke OŠ Središće, Violete Vragotuk, sve je proteklo u najboljem redu, a zamjene za djelatnike u štrajku su organizirane na vrijeme. "Radili smo normalno i djeci je sve osigurano, uključujući nacionalne ispite", kaže ravnateljica.

Oporba za učitelje Grmoja: Vlada ide batinom, rezultat toga vidjet će na lokalnim izborima

Odluku Vlade o neplaćanju štrajkaša u SDP-u smatraju "sramotnom, nedopustivim pritiskom na zaposlene u obrazovanju"

Željka Godić

Štrajk prosvjetara podržava podjednako i lijeva i desna strana političke polutke i pozivaju Vladu da "umjesto represije nađe rješenje". SDP podupire borbu "učitelja, nastavnika i profesora koji traže pravedne koeficijente i dostojne plaće i najoštrije osuđuje odluku Vlade da štrajk neće biti plaćen".

Ovaj štrajk posljedica je dugogodišnjeg zanemarivanja ključnih problema obrazovnog sustava, države u SDP-u, i upozoravaju kako društvo bolje vrednuje savjetnika za obuku konja od prosvjetara: "Prema koeficijentima, učitelji i dalje zaostaju za drugim javnim službenicima s jednakom ili sličnom razinom obrazovanja. Koeficijent učitelja je 2,01 dok primjerice, stručni savjetnik za trening i obuku konja ima koeficijent 2,2. Prosječna neto plaća učitelja bez napredovanja iznosi 1.477 eura, što je i dalje ispod prosječne plaće u Gradu Zagrebu. Takve plaće ne mogu zadržati visokoobrazovane stručnjake u školama niti privući nove mlade ljude."

Odluku Vlade o neplaćanju štrajkaša u SDP-u smatraju "sramotnom, nedopustivim pritiskom na zaposlene u obrazovanju koji koriste svoje zakonom zajamčeno pravo na štrajk". Poručuju Vladi da hitno sjedne za stol i prestane ignorirati stvarne probleme i omalovažavati prosvjetare. Zbog pet zahtjeva prosvjetara za poboljšanje materijalnog i profesionalnog statusa Možemo! je ocijenio da je protest prosvjetara neizbježan. Draženka Polović podsjetila je i kako su, unatoč netočnim tvrdnjama ministra obrazovanja Radovana Fuchsa i premijera Andreja Plenkovića, prošle godine plaće nastavnika rasle najviše 15 posto, dok su državnim dužnosnicima rasle i 80 posto. Dubravka Novak kritizirala je reformu strukovnog obrazovanja koja predstavlja rizik za stvaranje novih socijalnih nejednakosti jer predloženi kurikulum ograničava općeobrazovne sadržaje. Damir Bakić naglasio je kako "trenutačni koeficijenti duboko podcjenjuju profesije u visokom obrazovanju i nisko ih svrstavaju na društvenoj ljestvici vrijednosti". Zamjerio je Vladi što prije provedbe još jedne reforme nije provela cjelokupnu analizu sustava javnih službi: "Onda imamo očite nepravde poput te da su praktično jedna-

ke plaće sveučilišnog profesora u trajnom zvanju (koeficijent 4,35) i suca općinskog suda (koeficijent 4,21). Kako je moguće da najviša pozicija u jednom sustavu bude izjednačena s početnom pozicijom u drugom!?"

Marijana Puljak, Centar, smatra kako u zemlji u kojoj je postalo normalno da ministar bude čovjek pod ozbiljnom sumnjom da je kupio svoju diplomu teško očekivati da će Vlada imati istinsko razumijevanje za probleme u školama i na fakultetima i obra- zlaže i da je štrajk koji je obuhvatio više od 500 škola rezultat dugogodišnjeg zanemarivanja sustava. Politička odgovornost za štrajk, uvjeren je, leži isključivo na Vladi i HDZ-u koji su doveli do nezadovoljstva prosvjetara: "Ako ne prepoznaju važnost obrazovanja, neka se ne čude što im mladi

Politička odgovornost za štrajk, uvjeren je Puljak, leži na Vladi i HDZ-u koji su doveli do nezadovoljstva

i dalje masovno napuštaju Hrvatsku." Poziva Vladu da hitno otvori iskren dijalog sa sindikatima i da umjesto represije ponudi rješenje.

Mostov Nikola Grmoja, kao netko tko je radio u školi i čija su- pruga je prosvjetna

djelatnica, podržava štrajk, jer je uvjeren da su prosvjetni djelatnici temelj našeg društva: "Njihov poziv sve je izazovniji zbog nepostojanja sustava i podrške. Prosvjetari ne uživaju više autoritet kao što su nekoć, što zbog težeg rada s djecom u školama, ogromnog pritiska roditelja koji trče samo za ocjenama. Društvo plaćama treba više i bolje vrednovati prosvjetni rad. Ne mogu znati kakve će posljedice biti po Vladu, ali ne mislim da premijer šalje dobru poruku kad ide batinom na prosvjetne djelatnike i neće plaćati dane u štrajku, rezultat će se vjerojatno vidjeti na lokalnim izborima." □

DAMIR BAKIĆ / CROPIX

Bakić: Kako je moguće da najviša pozicija u jednom sustavu bude izjednačena s početnom pozicijom u drugom!?"

Sanja Šprem vodi najveći Sindikat hrvatskih učitelja (SHU) s 23.500 članova

me nije branio ulazak u štrajk. No, pritisak, vrijeđanje, omalovažavanje, čak i prijetnje, kao i tituliranje članova sindikata da su izdajice, da nisu solidarni, protivne su onome što propisuje Zakon - izjavila je Jutarnjem Sanja Šprem.

Zakonitost štrajka

- I ovaj će dan štrajka završiti, no oni koji pokazuju agresiju prema članovima Sindikata hrvatskih učitelja morat će svoje kolege u zbornicama pogledati u oči već sutra. SHU i dalje tvrdi, ali isključivo u interesu svojih članova, da je ovaj štrajk upitne zakonitosti.

Odgovorni sindikati ne vode svoje članove u štrajkove upitne zakonitosti, u štrajkove u kojima ciljevi nisu jasni i koji teško mogu polučiti rezultat. No, za to nikako ne može, ni sada ni poslije, biti odgovoran SHU, nego čelnici koji vode članove upravo u takav štrajk- istaknula je Šprem.

Dodala je da Sindikat ne podnosi sudu zahtjev za preispitivanjem zakonitosti štrajka, no izjava ministara proizlazi kako je moguće da će Vlada to učiniti. Upravo u cilju zaštite radnopravnog statusa svojih članova, SHU, kaže, nije ušao u ovaj štrajk. □